

Burgemeester en wethouders

Datum: 25 februari 2025

Onderwerp

Concept Uitvoeringsplan Schoolkring Ansen

Wij willen

Samen met de inwoners, ondernemers en de energievoorziening werken aan een energieneutraal Ansen

Wij besluiten

1. In te stemmen met het concept Uitvoeringsplan Ansen.
2. Het concept Uitvoeringsplan Ansen ter consultatie voor te leggen aan de inwoners en ondernemers van Ansen.

Want

- 1.1. *Het concept Uitvoeringsplan Ansen geeft de bewoners van Ansen duidelijkheid over de toekomstige warmteoplossing.*

In 2050 worden woningen in Nederland niet meer met aardgas verwarmd. Dat is afgesproken in het Klimaatakkoord. Als gemeente hebben we deze afspraken vertaald in onze Toekomstvisie en onze Transitievisie Warmte. Hierin staat dat we in 2030 in De Wolden 100% groen gas willen realiseren. Ook wekken we in 2030 70% van ons elektriciteitsverbruik hernieuwbaar op en in 2040 100%. Gemeentes hebben vanuit de Rijk de taak gekregen om voor ieder gebied met een plan te komen. Hierin staat wat de toekomstige warmtevoorziening wordt, welke stappen bewoners in hun woning kunnen nemen en welke ondersteuning er voor bewoners beschikbaar is. In het concept Uitvoeringsplan staat omschreven hoe de route naar een aardgasvrij Ansen de komende jaren eruitziet.
- 1.2. *Het concept Uitvoeringsplan is samen met een afvaardiging van bewoners tot stand gekomen.*

Sinds 2019 werken energievoorziening energieKansen en de gemeente samen aan het verduurzamen van de Schoolkring Ansen. Dit project heet Ansen Aardgasvrij. Het idee om Ansen te verduurzamen is vanuit een enthousiaste groep inwoners uit Ansen ontstaan. Vervolgens is dit plan geconcretiseerd en hebben de energievoorziening energieKansen en de gemeente een subsidieaanvraag bij het Rijk ingediend voor het Programma Aardgasvrije Wijken. Ook zijn de plannen voorgelegd tijdens een aantal bewonersbijeenkomsten in Ansen. De kanttekeningen zijn vervolgens meegenomen in de definitieve plannen. Nadat in 2020 de subsidie vanuit het Programma Aardgasvrije Wijken werd toegekend, is gestart met de uitvoering van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken in Ansen. Dit concept Uitvoeringsplan is een concretisering van de plannen zoals die in 2019 en 2020 tot stand zijn gekomen. Meegenomen zijn de hernieuwde inzichten die de afgelopen jaren tijdens de uitvoering zijn opgedaan. Het plan is samen met een vertegenwoordiging van de energievoorziening geschreven en voorgelegd aan het bestuur.
- 1.3. *Het college heeft de bevoegdheid om dit Uitvoeringsplan vast te stellen.*

Gemeenten zijn binnen de warmtetransitie aangewezen om de Uitvoeringsplannen vast te stellen. Daarbij kan de gemeente de aanwijsbevoegdheid inzetten. Met deze bevoegdheid worden gebieden aangewezen die voor een bepaalde datum overgaan op een duurzaam alternatief voor aardgas, meestal binnen een termijn van 8 jaar. Omdat we in Ansen kiezen voor een oplossing met groen gas en we kiezen voor vrijwilligheid, maken we geen gebruik van de aanwijsbevoegdheid

onder de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW). Zolang de gemeente geen gebruik wil maken van de aanwijsbevoegdheid kan het college van B&W het plan vaststellen als vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Omdat dit een vrijwillig programma betreft kan het college zelf besluiten hoe de voorbereiding wordt vormgegeven. De uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb) is zodoende niet van toepassing. Dit volgt uit artikel 16.40, lid 1, van de Omgevingswet.

1.4. *Bewoners dienen hun wensen en bedenkingen op het concept Uitvoeringsplan te kunnen geven.*

Uitvoeringsplannen zijn bedoeld om bewoners duidelijkheid te geven over de toekomstige warmteoplossing in hun wijk. Daarom is het belangrijk om een conceptversie met bewoners te delen. Bewoners worden hiermee in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen op het plan te geven. Ook stelt het bewoners in staat om vragen te stellen of om te verzoeken bepaalde punten te verduidelijken. Nadat bewoners zijn geconsulteerd wordt de inbreng verwerkt en wordt er een definitieve versie van het Uitvoeringsplan ter besluitvorming voorgelegd aan het college. Het concept wordt actief met de bewoners gedeeld en daarnaast zal de gemeente met de inwoners in gesprek gaan tijdens de Energiemarkt van energieKansen op zaterdag 8 maart 2025. Daarmee voldoen we ook aan de vereisten voor een Omgevingsprogramma uit het Beleidskader Participatie Omgevingswet, waarin wordt gesteld dat bewoners minimaal moeten worden geraadpleegd.

Maar

- 1.1. *Mogelijk zijn niet alle bewoners het eens met de toekomstige warmteoplossing.* De warmtetransitie kan ingrijpend zijn. Het betekent vaak dat bewoners zelf stappen moeten nemen in hun woning die complex en kostbaar zijn. Het kan zo zijn dat bewoners zelf al stappen hebben genomen, of dat bewoners het niet eens zijn met de voorgestelde toekomstige warmteoplossing. Belangrijk om te benadrukken is dat in dit concept Uitvoeringsplan een zogenoemde voorkeursoptie qua toekomstige warmtevoorziening wordt voorgesteld. Het staat bewoners vrij om een eigen keuze maken op welke manier men de woning wil verwarmen. Omdat we geen gebruikmaken van de aanwijsbevoegdheid, waardoor het aardgasnet binnen een bepaalde termijn zou verdwijnen, kunnen bewoners ervoor kiezen om de komende jaren geen maatregelen te nemen.

Achtergrond

In april 2020 heeft gemeente De Wolden een aanvraag voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken Schoolkring Ansen (hierna: Proeftuin) ingediend bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Doel van de aanvraag is de mogelijkheid benutten om te experimenteren met het aardgasvrij maken van een dorp, de Schoolkring Ansen (hierna: Ansen). De aanvraag is gebaseerd op de ambities van energiecoöperatie eKa. Er is een bijdrage aangevraagd van € 2.398.400,-. In oktober 2020 is Ansen als proeftuin geselecteerd en heeft de gemeente een specifieke uitkering ontvangen van € 2.398.400,- van het Ministerie van BZK.

De proeftuin loopt tot 2028 en is onderverdeeld in vijf deelprojecten: gebouwgebonden maatregelen (verduurzamen van de woningen en utiliteitsbouw), zonnepark, windmolen, groengas en participatie & communicatie. Tot 2028 is het de bedoeling de 250 woningen en 32 utiliteitsgebouwen te verduurzamen door middel van isolerende maatregelen en hybride warmtepompen. De groeiende elektriciteitsvraag moet worden opgevangen door zon-op-dak en/of een kleinschalig zonnepark en het vervangen van de bestaande windmolen door een nieuwe. De resterende warmtevraag moet worden ingevuld door lokaal opgewekt groengas uit Ansen. De proeftuin is in de Transitievisie Warmte opgenomen als eerste gebied waar de gemeente met een Uitvoeringsplan aan de slag

gaat. Uitvoeringsplannen betreffen een concretisering van de ambities die zijn vastgesteld in de Transitievisie Warmte.

De uitvoering van het project, dat is vastgelegd in het projectplan en nu is geconcretiseerd in het concept Uitvoeringsplan, ligt bij de energiecoöperatie energieKansen. Het concept Uitvoeringsplan dient een tweeledig doel: (1) het dient bewoners duidelijkheid te geven over de voorkeursoptie qua toekomstige warmtevoorziening; (2) het maakt voor bewoners inzichtelijk welke stappen ze in hun woning kunnen nemen en op welke ondersteuningsmaatregelen men aanspraak maakt. Dit document is dus geschreven voor de bewoners.

Een belangrijk onderdeel van dit project is het deelproject groen gas. Een groep veehouders gaat door middel van mono-mestvergisting biogas opwekken dat op een centraal punt wordt omgezet naar groen gas. Dit groene gas moeten bewoners straks tegen een gereduceerd tarief kunnen afnemen van de energiecoöperatie. Op dit moment zijn de vergunningen voor het oprichten van een mono-mestvergistingsinstallatie en de opwerkinstallatie verleend. Echter, voor de benodigde aanpassingen op de bedrijven en met betrekking tot de onzekerheid naar de toekomst toe lopen we op dit moment tegen knelpunten aan omtrent de stikstofregelgeving. Samen met de energiecoöperatie, die ook de deelnemende agrariërs vertegenwoordigt, zijn we in gesprek met de provincie om met elkaar tot een oplossing te komen. We kijken daarbij of het mogelijk is om door middel van een gebiedsproces de benodigde duidelijkheid en zekerheid naar de toekomst toe te krijgen.

De financiële gevolgen zijn

Er zijn geen financiële gevolgen. De uitvoering van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken in Ansen wordt betaald vanuit de subsidie die de gemeente heeft ontvangen vanuit het Rijk. Deze subsidie is reeds beschikt aan de energiecoöperatie, energieKansen, die verantwoordelijk is voor de uitvoering.

Alternatieven

1. *Niet in te stemmen met het concept Uitvoeringsplan.*
Gekozen kan worden om niet in te stemmen met het concept Uitvoeringsplan. Dit betekent dat het plan niet ter consultatie kan worden voorgelegd aan de bewoners van Ansen en dat het voor de bewoners van Ansen onduidelijk is hoe de toekomstige warmteoplossing eruit komt te zien.
2. *Het concept Uitvoeringsplan direct als definitief Uitvoeringsplan vast te stellen.*
Gekozen kan worden om dit plan direct als definitief Uitvoeringsplan vast te stellen, gezien bewoners in 2020 al zijn geraadpleegd over de plannen. Bewoners worden dan niet in de mogelijkheid gesteld om nog wensen en bedenkingen op dit plan te geven.

Participatie

Het concept Uitvoeringsplan is samen met de energiecoöperatie energieKansen tot stand gekomen. Dit is een formele doorvertaling van de plannen, zoals die in 2019 en 2020 zijn opgesteld voor de aanvraag voor het Programma Aardgasvrije Wijken. Deze plannen zijn destijds voorgelegd aan de bewoners van Ansen tijdens een aantal avonden. Bewoners hebben hierbij ook hun inbreng mee kunnen geven, die vervolgens is verwerkt in de definitieve plannen. Het concept Uitvoeringsplan wordt, na instemming van het college, ter consultatie voorgelegd aan de bewoners. We richten hiervoor een pagina in op www.dewoldengeeftenergie.nl en bewoners kunnen reageren via het e-mailadres aardgasvrijansen@dewoldenhoogeveen.nl. Daarnaast gaan we met de bewoners in gesprek tijdens de Energiemarkt op 8 maart 2025.

Communicatie

We communiceren middels een persbericht. De gemeenteraad wordt bij de vaststelling van de definitieve versie op de hoogte gebracht door middel van een raadsbrief.

Bijlagen

Concept Uitvoeringsplan Schoolkring Ansen
Persbericht